

Instanța de fond: Judecătoria Orhei (sediul Telenești), judecător – V. Stihi

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai

DECIZIE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător – Svetlana Filincova

Judecători – Dumitru Visternicean, Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru și Garaz Elena, prin intermediul avocatului Guminiuk Nicolae,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Crivorucica Alexandru către Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru, Garaz Elena privind recunoașterea nulității testamentului și a contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru și Garaz Elena împotriva hotărârii Judecătoria Orhei (sediul Telenești) din 07 februarie 2017,

a c o n s t a t a t :

La 20 iunie 2016, Crivorucica Alexandru s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru și Garaz Elena privind recunoașterea nulității testamentului nr. XX, înregistrat în registrul actelor notariale cu nr. XX la 24 ianuarie 2014, și a contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață nr. XX din 24 octombrie 2014, încheiat între Crivorucica Alexandru și Comerzan Alexandru, Garaz Elena.

Prin hotărârea Judecătoria Orhei, sediul Telenești din 07 februarie 2017, acțiunea a fost admisă, s-a recunoscut nul testamentul nr. XX înregistrat în registrul actelor notariale cu nr. XX la 24 ianuarie 2014, precum și contractul de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață nr. XX din 24 octombrie 2014, încheiat între Crivorucica Alexandru și Comerzan Alexandru, Garaz Elena.

La 10 februarie 2017, Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru și Garaz Elena, prin intermediul avocatului Guminiuk Nicolae, au contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel și li s-a comunicat apelanților Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru și Garaz Elena despre necesitatea prezentării certificatelor privind valoarea bunurilor imobile cu numerele cadastrale XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, pentru stabilirea valorii acțiunii și a cuantumului taxei de stat ce urmează a fi achitată la depunerea cererii de apel, acordându-le pentru aceasta un termen de până la data de 12 octombrie 2017, ora 14.00. Concomitent, li s-a explicat apelanților Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru și Garaz Elena că chestiunea referitoare la cuantumul taxei de stat și termenul pentru achitarea acesteia va fi determinat după data sus-indicată în cazul în care vor fi prezentate actele corespunzătoare, iar în caz dacă nu vor îndeplini în termen indicațiile menționate ale instanței, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Ședința pentru soluționarea chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel a fost stabilită pentru data de 28 septembrie 2017, ora 10.45.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, a fost restituită cererea de apel depusă de Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru și Garaz Elena împotriva hotărârii Judecătoriai Orhei (sediul Telenești) din 07 februarie 2017, în baza art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

Împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru și Garaz Elena, prin intermediul avocatului Guminiuk Nicolae, a declarat recurs la 04 ianuarie 2018, prin care au solicitat admiterea acestuia, casarea încheierii privind restituirea cererii de apel, cu remiterea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru soluționarea apelului declarat.

În motivarea recursului, au indicat că soluția instanței de apel este una ilegală și neîntemeiată, deoarece termenele, stabilite de către instanța de apel pentru lichidarea neajunsurilor din cererea de apel, sunt contradictorii. Consideră recurenții că au avut un comportament de bună-credință pe parcursul examinării cauzei, au îndeplinit indicațiile Curții de Apel Chișinău, însă nu au reușit să prezinte instanței dovezile corespunzătoare, deoarece judecătorul-raportor s-a aflat în concediu medical, iar grefierul le-ar fi spus să prezinte înscrisurile în ședința de judecată. Însă, odată fiind prezentate în ședința din 23 noiembrie 2017, înscrisurile nu au fost acceptate de către instanța de apel, făcându-se trimitere la nerespectarea termenului stabilit de aceasta pentru lichidarea neajunsurilor.

Studiind materialele dosarului în raport cu cele invocate în recurs și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru și Garaz Elena, prin intermediul avocatului Guminiuk Nicolae, urmează a fi respins din următoarele motive.

Potrivit art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea contestată cu recurs a fost pronunțată de Curtea de Apel Chișinău la 23 noiembrie 2017, însă din scrisoarea anexată la f.d. 110 nu este clar când a fost expediată spre cunoștință participanților la proces, deoarece conține două date contradictorii: 07 decembrie 2017 și 15 decembrie 2017, și nu există dovada recepționării acesteia de către părți. Astfel, ținând cont de faptul că cererea de recurs a fost depusă la 04 ianuarie 2018, Colegiul consideră că aceasta a fost declarată în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În speță, se constată că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, nu s-a dat curs cererii de apel și li s-a comunicat apelanților Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru și Garaz Elena despre necesitatea prezentării certificatelor privind valoarea bunurilor imobile cu numerele cadastrale XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, pentru stabilirea valorii acțiunii și a cuantumului taxei de stat ce urmează a fi achitată la depunerea cererii de apel, acordându-le pentru aceasta un termen de până la data de 12 octombrie 2017, ora 14.00. Concomitent, li s-a explicat apelanților Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru și Garaz Elena că chestiunea referitoare la cuantumul taxei de stat și termenul pentru achitarea acesteia va fi determinat după data sus-indicată în cazul în care vor fi prezentate actele corespunzătoare, iar în caz dacă nu vor îndeplini în termen indicațiile menționate ale instanței, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. Ședința pentru soluționarea chestiunii privind punerea pe rol a cererii de apel a fost stabilită pentru data de 28 septembrie 2017, ora 10.45.

După cum atestă materialele cauzei, încheierea nominalizată a fost expediată avocatului apelanților - Guminiuk Nicolae prin poșta electronică de pe adresa de e-mail – dariidiana79@mail.ru, la 11 septembrie 2017, ora 17.05, fapt confirmat prin extrasele anexate la materialele cauzei (f.d. 88, 134). Iar la 12 septembrie 2017, participanților la proces le-a fost expediată citația pentru data de 28 septembrie 2017, ora 10.45, pentru soluționarea chestiunii privind primirea pe rol a cererii de apel.

Cu referire la argumentul avocatului recurenților în privința faptului că el nu a solicitat instanței să-i fie comunicate actele de procedură prin poșta electronică, Colegiul atrage atenția că în cererea de apel acesta a indicat personal adresa de e-mail, numărul de telefon, precum și adresa poștală, prezumându-se faptul că acesta urmează a fi contactat de către instanță la oricare dintre acestea (f.d. 80-81).

Dat fiind faptul că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, a fost stabilit termenul oferit apelanților pentru prezentarea certificatelor privind valoarea bunurilor imobile în scopul stabilirii valorii acțiunii și a cuantumului taxei

de stat ce urmează a fi achitată la depunerea cererii de apel, până la data de 12 octombrie 2017, ora 14.00, Colegiul constată că această obligație, stabilită prin încheierea instanței, nu a fost îndeplinită de către apelanți până la data-limită. Mai mult, potrivit materialelor cauzei, avocatul Guminiuk Nicolae cunoștea despre indicațiile instanței încă din 11 septembrie 2017 și suplimentar a luat cunoștință de materialele cauzei la 12 octombrie 2017, ora 13.50, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei (f.d. 96), totuși a omis să depună în cancelaria instanței de apel actele solicitate prin încheierea din 22 iunie 2017, pentru a se asigura că a îndeplinit cerințele instanței, în situația în care ședința din 12 octombrie 2017 nu a avut loc din cauza stării de sănătate a judecătorului.

Suplimentar, Colegiul ține să menționeze faptul că potrivit prevederilor art. 75 alin. (4) CPC, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Respectiv, luând în considerație faptul că avocatul Guminiuk Nicolae a primit copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, instanța de recurs consideră că acesta, în calitate sa de reprezentant, era obligat să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale, pentru a-și informa clienții despre soluția pronunțată de instanța de apel, și de a întreprinde toate măsurile în scopul de a înlătura neajunsurile din cererea de apel. Astfel, avocatul avea obligația procedurală de a-și securiza dreptul de apel și de a manifesta o diligență rezonabilă în privința propriilor drepturi, inclusiv de a se interesa de soarta apelului declarat.

Colegiul relevă că, potrivit art. 61 CPC, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

La fel, Colegiul reține că actul judecătoresc de procedură implică cert obligația pozitivă a apelantului de a achita taxa de stat la depunerea cererii de apel, iar nerealizarea acestei sarcini procedurale, precum și necontestarea actului procedural prin care nu s-a dat curs cererii de apel, instituie prezumția de recunoaștere a legalității acestui act procedural și, în consecință, obligația de a se conforma cerințelor instanței de apel, denotă întrunirea în speță a temeiurilor legale pentru restituirea cererii de apel.

Potrivit dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Potrivit dispozițiilor art. 10 alin. (1)-(3) CPC, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare

abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Din această perspectivă, instanța de recurs concluzionează că, recursul declarat de către Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru și Garaz Elena, prin intermediul avocatului Guminiuk Nicolae, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, este neîntemeiat, iar actul de discreție al Curții de Apel Chișinău privind restituirea cererii de apel este unul întemeiat, și care urmează a fi menținut de către instanța de recurs.

Luând în considerație cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru și Garaz Elena, prin intermediul avocatului Guminiuk Nicolae.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Crivorucica Alexandru către Comerzan Alexandrina, Comerzan Alexandru, Garaz Elena privind recunoașterea nulității testamentului și a contractului de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecător

Svetlana Filincova,

Judecători

Dumitru Visternicean,

Iuliana Oprea